

Danskt uttåg ur Skåne

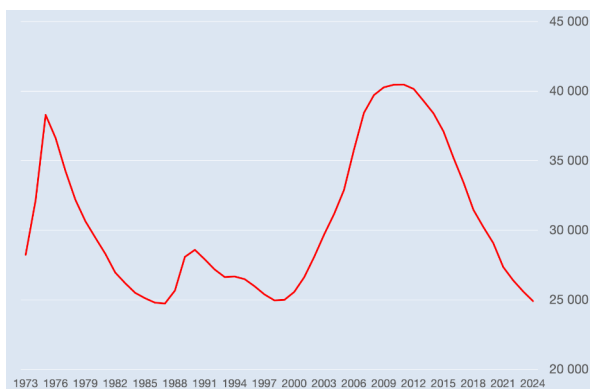
Juni 2025

Rapportförfattare: Olshov, Anders

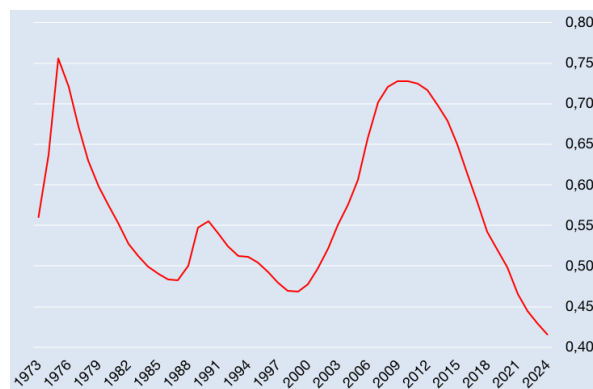
Innehåll:

2. Skåne, nej tak! **3.** Har skjutningarna påverkat? **4.** Få danska Skånependlare blir färre **5.** Danskarna satte stopp

Danska medborgare i Sverige 1973-2024

Källa: SCB

Danska medborgare i Sverige som andel av Danmarks befolkning 1973-2024 (%). Källa: SCB

Efter det danska inflödet på bostadsmarknaden 2000-2010:

Skåne, nej tak!

Under några år efter att Öresundsförbindelsen öppnat steg det danska intresset för Sverige markant. Mellan 2000 och 2010 ökade antalet danska medborgare bosatta i Sverige från 25 567 till 40 458. Hela ökningen förklaras av att antalet danskar i Skåne steg från 10 054 till 25 084. Inte särskilt förvånande stod Malmö för en stor del av ökningen, där 3 241 danska medborgare ökade till 12 225 tio år senare.

Det gick att tala om en Öresundseffekt. Bostadsmäklarna i Skåne gnuggade händerna och talade om danskarnas inverkan på budgivningarna och hur mycket bostad de kunde köpa för sina starka danska kronor. Dansk media skrev om möjligheterna. "Danskerne flygter til Sverige. Vil du også være svansker? Tæt på 5000 danskere køber i år billige boliger hinsidan. Skånsk idyl til små penge. Politiparet Jane og René fik råd til drømmehuset og to fede biler. Dobbelt så meget hus for pengene. Drømmebil til under halv pris", skrev Ekstra Bladet den 1 oktober 2006.

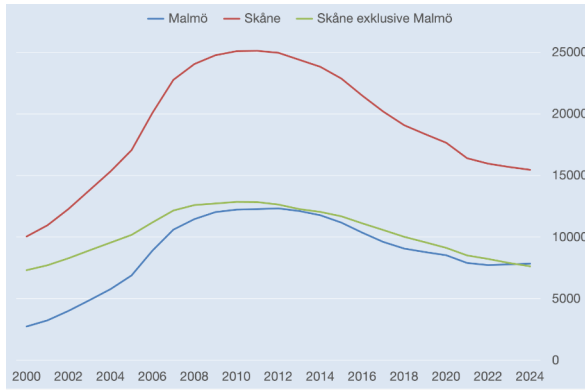
Det enorma intresset för att flytta till Skåne vid denna tid måste förstås i ett danskt perspektiv. Köpenhamn hade under lång tid varit en insomnad huvudstad i utkanten av sitt eget land. Mellan 1949- och 1990 hade befolkningen i København och Frederiksbergs kommuner minskat från 887 000 till 550 000 invånare, med osannolika 38 procent. Jens Kramer Mikkelsen, Köpenhamns överborgmästare 1989-2004, brukade under sina presentatuationer illustrera krisen som Köpenhamn gått igenom med

ett foto över Köpenhamn med en enda byggkran och "den hoppade man bungyjump från", sade han. När Köpenhamn blev hett igen kring 2000 och folk flyttade till staden fanns inte bostäder, då många av de mindre hade slagits samman till större eller gjorts om till kontor. Följden blev bostadsbrist och skenande priser 2005-2007, som till och med överträffade Stockholms. Skåne blev under några år en populär ventil. Den danska invandringspolitiken bidrog genom att ställa stora krav på par som ville bosätta sig att bevisa att anknytningen till Danmark var större än till parets andra land. Därutöver fanns generösa skattaavdrag att göra för de som flyttade till Skåne, såsom ægte fælles fradrag (extra grundavdrag för make eller maka om bara en av makarna arbetar i Danmark) och pendlaravdrag, låg svensk fastighets- och fordonsskatt och den svenska maxtaxan i barnomsorgen.

Antalet danska medborgare i Sverige som andel av Danmarks befolkning steg från 0,48 procent 2000 till 0,73 procent 2009-2011, vilket var den högsta andelen sedan 1975.

Danskarna flyttar hem

Sedan toppåren 2010-2011 har antalet danska medborgare i Sverige minskat med 15 550 personer till 24 907. Det tangerar de lägsta nivåerna av danskar i Sverige sedan 1973. Som andel av Danmarks befolkning bodde det endast 0,42 procent danska medborgare i Sverige 2024, vilket är den lägsta nivån vi har statistik för. Det innebär en remarkabel

Danska medborgare i Skåne 2000-2024

Källa: Örestat

förändring efter den inledande "Öresundsregionsboomen" åren efter 2000. Återflyttningarna hem till Danmark började 2012 för att strax öka i omfattning. Under åren 2015-2021 rörde det sig om 1 000-2 000 återflyttningar netto per år. Av dessa återvände 9 650 från Skåne, varav 4 500 från Malmö. Antalet danska medborgare i Skåne har minskat med 38 procent sedan toppnivåerna 2010-2011 och i Malmö med 36 procent. Malmö är fortsatt en kommun med många danska medborgare, totalt 7 842 personer 2024, svarande till 2,14 procent av befolkningen.

Fler tyska och polska medborgare

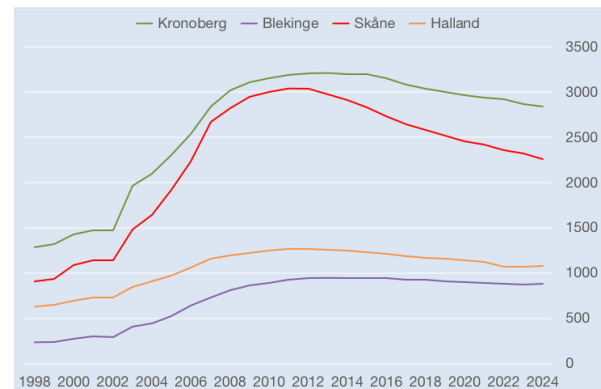
Minskningen av antalet danska medborgare i Sverige kan jämföras med norska, tyska och polska. Det visar sig att antalet norska medborgare i Sverige minskade med 7 839 under åren 2010-2024, medan antalet tyska medborgare ökade med 6 151 och polska med 13 718 personer. Sett i relation till dessa länder är minskningen av danska medborgare i Sverige med 15 550 personer kraftig. Även norr-männen har vänt hem, en utveckling som började 2020.

Danskarna har sålt sina fritidshus

Nedgången i det danska intresset för Sverige syns även i ägandet över fritidshus. Det danska ägandet har minskat i alla sydsvenska län sedan rekordnivåerna 2011. Störst är nedgången i Skåne, med 26 procent, medan minskningen i Kronoberg, Kalmar och Hallands län ligger på 11-15 procent. Här skall noteras skillnaden mellan Kronoberg och Skåne, de två län där danskarna äger flest fritidshus. 2011 ägde de 3 189 fritidshus i Kronoberg och 3 040 i Skåne. 2024 ägde de nästan lika många som förut i Kronoberg, 2 841 fritidshus, men hade ägandet i Skåne fallit till 2 260 fritidshus.

Nedgången i det danska ägandet i Skåne och Sverige har skett trots att den svenska kronan blivit billigare. En dansk krona ger nu runt 1,50 svenska kronor, jämfört med cirka 1,20 kronor 2011. Det har gjort det billigare för en dansk att köpa bostad i Sverige och minskat lönsamheten vid att sälja. Den som hoppats på en ny dansk köpvåg i Sverige riskerar att hoppas förgäves.

Sverige, nej tak, ikke lige nu! ■

Fritidshus ägda av danska medborgare i sydsvenska län. Källa: SCB

Många danskar flyttade från Skåne

Har skjutningarna påverkat?

Det bor fortfarande många danskar i Malmö och Skåne, men det går inte att komma i från att många flyttat hem efter 2012. Trivdes de inte i sitt nya land? Tappade de kontakten med sina vänner i Danmark? Kostade det för mycket att åka hem? Påverkade skjutningarna och morderna i Sverige? Kände de otrygghet? Fick de nog av den svenska flyktingpolitiken? Det går att ställa frågor, men något riktigt svar får vi inte förrän en enkätundersökning genom-

förs. Klart är att den danska inflyttningstvågen bröts runt 2010, vilket tidsmässigt sammanföll med de skjutningar och mord på öppen gata som började förekomma, först i Malmö och sedan hela Sverige. Det har fått mycket stor uppmärksamhet i Danmark. "Nordens blodige skamlet: Malmø farligere end Damaskus i Syrien", skrev till exempel BT den 20 mars 2017 och tog upp staden som Nordens Chicago och varför det gått så illa.

På senare tid har den negativa bilden av svensk kriminalitet eskalerat. Svenska barnsoldater - torpeder - som utför beställningsmord i Danmark och även Norge har fått polis och politiker att reagera och fått stor uppmärksamhet i media och hos allmänheten. Danskarnas bild av Sverige påverkades även av den stora vågen av flyktingar från Syrien och övriga Mellanöstern till Sverige 2014-2015. I Danmark, som sedan länge hade stramat åt sin flyktingpolitik, var förståelsen för hur Sverige kunde acceptera ett sådant inflöde liten.

Gränskontroller och stängd gräns

Vid flera tillfällen under senare år har gränsen vid Öresund stängts eller varit föremål för gränskontroller. Sverige införde tillfälliga inre gränskontroller mot Danmark den 12 november 2015 på grund av flyktingkrisen och under perioden 4 januari 2016 till 4 maj 2017 en regel om transportöransvar, ofta kallad id-kontroll. Danmark har infört tillfällig inre gränskontroll mot Sverige med argumentet att förhindra att kriminalitet tar sig över sundet. Efter att coronapandemin utbrutit stängde Danmark tillfälligt sina gränser mot Sverige den 14 mars 2020.

Under augusti samma år öppnades gränsen för att i

oktober påverkas av fullständig gränskontroll efter att smittspridningen av coronaviruset tagit ny fart.

Sverige förknippas med brottslighet

De många negativa händelserna har gett avtryck i Sverige bilden. Enligt Svenska Institutet som mäter denna så utgörs ungefär hälften av all rapportering i Danmark och Norge 2013-2024 av brottslighet följt av sport. "Antalet artiklar om brottslighet ökar från och med 2015 och narrativet "Det svenska tillståndet" etableras, där det uttrycks en oro för att utvecklingen i det egna landet ska påverkas negativt.

--- I Danmark rör rapporteringen om brottslighet främst olika händelser i Sverige och polisens och andra myndigheters insatser. Även här beskrivs Sverige som ett land med stora utmaningar. De uppges påverka även andra länder. IS-krigare och gränsöverskridande kriminalitet tas upp liksom att det finns en oro i Sverige kring utvecklingen," skriver Svenska Institutet.

Att även antalet norska medborgare i Sverige minskat sedan 2020, medan tyska och polska medborgare ökat, ger stöd för hypotesen att kriminaliteten och den mer negativa Sverige bilden påverkat danskar och norrmän att flytta från Sverige. ■

Många har låg lön:

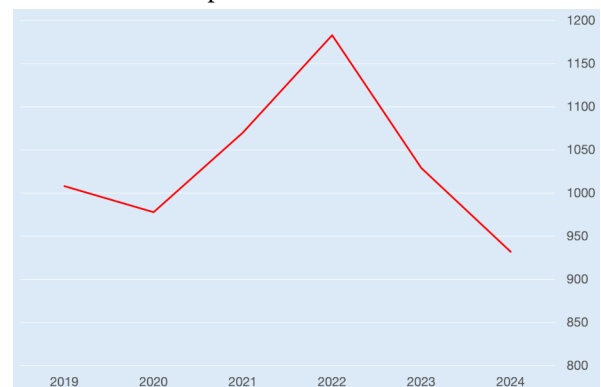
Få danska Skånependlare blir färre

Det är ett välkänt fenomen att Öresundspendlingen är tämligen enkelriktad. 25 år efter att Öresundsförbindelsen invigdes ligger antalet pendlare från Danmark till Skåne på ungefär 1000. De var uppe i 1 183 pendlare 2022, men har de senaste två åren minskat till 932.

Den svaga svenska kronan är säkert en orsak. I juli 2000 låg kursen DKK/SEK på 1,13, idag på 1,49. Den svenska lönen omräknat till danska kronor avskräcker en del från att ta arbete i Sverige. För de som tjänar lite bättre kan SINK-beskattningen å andra sidan utgöra ett incitament att pendla till ett arbete i Skåne. Anställda boende i utlandet inklusive Danmark kan arbeta i Sverige med 25 procent i inkomstskatt, en skatt som sänkts till 20 procent den 1 januari 2026.

En genomgång av pendlarnas löner för 2023 visar att 537 personer tjänade mindre än 200 000 svenska kronor det året. 213 hade en inkomst på mellan 200 000 och 299 999 kronor. 119 tjänade 300 000-

399 999 kronor. Det gör att 84 procent tjänade under den svenska medianlönen som 2023 låg på 445 000 kronor. Endast 10 procent låg över den svenska medianlönen. Ytterst få, 78 personer, tjänade så pass mycket att de skulle komma i fråga för att betala statlig inkomstskatt i Sverige. En möjlig orsak till de låga pendlarlönerna kan vara att deras arbete i Skåne är på deltid eller delar av året. ■

Pendlare från Danmark till Skåne 2019-2024

Källa: Örestat. Fotnot: Statistik saknas för 2015-2018. Äldre data är inte jämförbar.

Det institutionella samarbetet 1993-2015:

Danskarna satte stopp

Bygget av Öresundsregionen påbörjades under 1990-talet genom att den politiska samsamarbetsorganisationen Öresundskomiteen etablerades 1993. Fyra år senare tillkom Medicon Valley Academy, 1999 Öresundsuniversitetet och 2002 Öresund Science Region. De blev fyrtornen som skulle sammansvetsa Öresundsregionen politiskt, akademiskt och inom life science. Bland annat byggdes plattformar upp inom Food, IT, Logistics, Nano, Environment, Design, Materials och Diginet med hjälp av EU:s Interregmedel och satsade staterna på Öresund Direkt och Öresund Network. 2008 tilldelades Öresund Science Region EU:s RegioStar-utmärkelse i klassen stödkluster och företagsnätverk som ett av Europas mest innovativa projekt. 2009 och 2010 slutade Region Hovedstaden och Region Själland att betala sina medlemsavgifter till Öresundsuniversitetet. Rektorn för DTU Lars Pallesen ifrågasatte samarbetet och strax före jul 2010 beslutade styrelsen att lägga ned Öresund Science Region och 2011 Öresundsuniversitetet. Den danska sidan lämnade sedan den politiska samsamarbetsorganisationen Öresundskomiteen 2015 för att starta Greater Copenhagen, som Skåne sedan inbjöds att delta i. Medicon Valley Academy bytte namn 2007 till Medicon Valley Alliance och lever kvar som en medlemsorganisation med drygt 330 medlemmar och sekretariat i Örestad. ■

Nettobutikerna såldes

Många har efterlyst ökad konkurrens inom svensk dagligvaruhandel. Den danska livsmedelskedjan Netto bidrog under en tid genom att ge sig in på den svenska marknaden 2002 för att expandera till 163 butiker. 2019 såldes 162 av dessa och 111 butiksfastigheter av ägaren Salling Group till Coop Butiker och Stormarknader. Salling Group beslöt sig för att fokusera verksamheten på Danmark, Polen och Tyskland.

Öresundsindex

Enligt Öresundsindex 2025 "har integrationen i Öresundsregionen stigit kraftigt" och nått rekordnoteringen 234, upp från 100 sedan 2001.

Om analysen

Denna analys ger perspektiv på den danska närvaron i Skåne och Sverige under 2000-talet, som i korthet kan beskrivas med först cirka 10 år av integration och sedan cirka 15 år av desintegration. Författaren har följt utvecklingen på nära håll och skrivit boken "Øresundsregionen Københavns outnyttjade mulighed" som utgavs på Gyldendals 2013. I boken diskuterades om perioden 1658-2000 var en historisk parentes eller om det är så att perioden kring Öresundsförbindelsens öppnande 1995-2008 istället var en kort parentes av integration. En slutsats var att energin bakom Öresundsprojektet upphört, att de nationella strukturerna börjat motarbeta integrationen och att regionen är lika politiskt delad som förut. Denna analys undersöker frågan några år senare och hur danskarna har agerat sedan bokens utgivning.

Om författaren

Anders Olshov är chef för och grundare av Intelligence Watch. Han är utbildad ekonom vid Handelshögskolan i Stockholm och har en post-graduate degree från Amsterdam School of International Relations. Han har arbetat som ekonomisk-politisk journalist vid bl.a. Dagens Industri och Finanstidningen. Han arbetade som makroekonom och ränte- och valutaanalytiker på Carnegie Fondkommission 1992-1994 och Nordea 1994-2002 samt som professorassistent i Finance vid European University Institute första halvåret 1998. Han grundade Öresundsinstitutet 2002 och var dess chef till 2014. År 2010 utsågs han till årets ekonom i Skåne av Ekonomiforum Skåne/EFL. Hans bok Øresundsregionen - Københavns outnyttjade möjlighet utgavs av Gyldendal förlag på svenska och danska 2013.

Kontaktuppgifter:

E-post: anders.olshov@intelligencewatch.org

Mobil: 073333 6660

Medlemmar: Almi Företagspartner Skåne
• Atrium Ljungberg • Burlövs Bostäder •
Byggföretagen • Catella • Cushman
Wakefield • Dendera Holding • Fojab •
Forvis Mazars • Granitor • Helsingborgs
stad • Hässleholms kommun & Hässle-
holm Miljö AB • Högskolan Kristianstad •
IKEA/Ingka Services • Krinova Incubator
& Science Park • Lomma kommun •
Lunds kommun • Malmö stad • MAQS
Advokatbyrå • MKB • NCC • People
Impact • Region Skåne • Riksbyggen •
Science Village Scandinavia • Skanska •
SMT Malmö Partner Holding •
Sparbanken Skånes Ägarstiftelse Finn •
Sundprojekt • Tetra Pak • Tornet • Trianon

SKÅNES LEDANDE TANKESMEDJA

En rapport från oberoende Intelligence Watch:

www.intelligencewatch.org © Intelligence Watch

Intelligence Watch

Intelligence Watch är en allmännyttig, oberoende tankesmedja för hållbar utveckling med fokus på miljö, ekonomi och sociala frågor. Genom kvalificerad analys och forskning, framtidsspaning och opinionsbildning inom dessa områden och därtill hörande tvärvetenskapliga områden som stadsbyggnad, hälsa och kommunikation med mera bidrar tankesmedjan till ett bättre Sverige och en bättre värld. Intelligence Watch har sin bas i Skåne och drivs som ett offentligt-privat samarbete utan vinstintresse och med finansiering från företag, offentliga organisationer och akademi.

